

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเรื่อง “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสืบทอดงานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมโลหะของจังหวัดเชียงใหม่” นับเป็นกระบวนการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป และเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสร้างดำรงธุรกิจตนได้อย่างยั่งยืน นับเป็นกลวิธีการสืบทอดงานหัตถกรรมท้องถิ่นอีกทางหนึ่ง รายละเอียดของงานวิจัยกล่าวได้ดังนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลังจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ เมื่อปี พ.ศ. 2540 ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย เช่น การล้มละลายของบริษัทเอกชน หรือผู้ประกอบการรายย่อย ก่อให้เกิดปัญหาการลดจำนวนคนงาน เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย ส่งผลให้เกิดปัญหาการตกงาน รวมถึงบัณฑิตที่เพิ่งจบใหม่ไม่มีงานทำ เกิดภาวะการว่างงาน ประชาชนขาดสภาพคล่อง รายจ่ายที่มากกว่ารายได้ นับเป็นปัญหาเศรษฐกิจที่ร้ายแรงเป็นอย่างยิ่ง และในขณะเดียวกันภาครัฐบาลก็ได้กำหนดนโยบายในการฟื้นฟูเศรษฐกิจในหลายด้าน ซึ่งนโยบายที่สำคัญด้านหนึ่งก็คือ การพัฒนาและแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจระดับรากหญ้า โดยการเลือกพัฒนาสินค้าท้องถิ่น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม จากการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ดั้งเดิมมาสร้างมูลค่าเพิ่ม และนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ และนำมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อสร้างจัดจำหน่ายทั้งในท้องถิ่น หรือผลิตเพื่อเป็นสินค้าส่งออกสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งสามารถลดภาวะการว่างงานของแรงงานได้เป็นอย่างดี อีกทั้งไม่ทำให้แรงงานโยกย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เมืองหลวง

ในปัจจุบัน “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” ซึ่งถือเป็นตัวแปรสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จากการสร้างหน่วยธุรกิจขนาดเล็ก เช่น ธุรกิจชุมชน ผู้ประกอบการรายย่อย อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเน้นที่การผลิตเพื่อจำหน่ายทั้งสินค้าและบริการ ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านั้นจะต้องนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างสรรค์ และต่อยอดและเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชนที่มีคุณภาพ และตรงกับความต้องการของผู้บริโภค อีกทั้งยังต้องสร้างค่านิยมที่ดีให้แก่ผู้บริโภคอีกด้วย สอดคล้องกับกระทรวงพาณิชย์ (2548 : ระบบออนไลน์) ที่กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากภูมิปัญญาของชุมชนที่เป็นรากฐานในการสร้างเศรษฐกิจให้แก่ชุมชน และยังสร้าง

ความเข้มแข็งในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งจะเน้นหลักการที่สำคัญ คือ ต้องเน้นการใช้เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ ไม่นำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตต้องเป็นวัตถุดิบที่มีอยู่แล้วในประเทศ รวมถึงการจ้างแรงงานในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างงาน และสร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น เมื่อผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มธุรกิจชุมชน ฯลฯ สามารถดำเนินแนวทางการปฏิบัติงานเช่นนี้ได้แล้ว ก็จะสามารถสร้างให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นเจริญเติบโตได้ และเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนได้

กลุ่มธุรกิจชุมชน หรือผู้ประกอบการงานหัตถกรรมท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนกลุ่มผู้ประกอบการที่ได้เข้ารับการคัดสรรและได้ขึ้นบัญชี “สุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี 2553” ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนเกินกว่า 500 กลุ่ม (ยังไม่ได้รวมผู้ประกอบการทั่วไปที่ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียน) แบ่งเป็นประเภทของผลิตภัณฑ์ คือ ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม มีจำนวนทั้งสิ้น 87 กลุ่ม ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย มีจำนวน 185 กลุ่ม ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร มีจำนวน 13 กลุ่ม ประเภทของใช้และของตกแต่งบ้าน มีจำนวน 229 กลุ่ม (ไทยตำบล คอท คอม, 2542 : ระบบออนไลน์) จากตัวเลขดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการงานหัตถกรรมกลุ่มธุรกิจชุมชนหรือวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ มีอยู่เป็นจำนวนมากเป็นอันดับสองรองจากกรุงเทพมหานคร ดังนั้น จังหวัดเชียงใหม่ นับว่าเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมาก เนื่องจากความได้เปรียบของลักษณะภูมิศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ มีต้นทุนทางวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมที่สืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานหัตถกรรมท้องถิ่นสาขางาน โลหะที่มีรายชื่อผู้ได้รับขึ้นบัญชี “สุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี 2553” ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนกว่า 20 ราย (ไทยตำบล คอท คอม, 2542 : ระบบออนไลน์) ซึ่งงานหัตถกรรมท้องถิ่นสาขางาน โลหะถือเป็นงานหัตถกรรมที่เก่าแก่ คู่บ้านคู่เมืองเชียงใหม่ โดยจะพบว่าเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ของล้านนา ได้แก่ ขัน มีด พร้า เป็นต้น

หัตถกรรมท้องถิ่นสาขางาน โลหะ ถือเป็นงานหัตถกรรมประจำจังหวัดเชียงใหม่ มีการทำกระจายกันอยู่มากในอำเภอหางดง อำเภอสันกำแพง อำเภอสันทราย และมีมากที่สุดในอำเภอเมืองบริเวณหมู่บ้านวัวลาย งานหัตถกรรมโลหะเก่าแก่ที่สำคัญคือ ดุนลายตกแต่งขัน เป็นเครื่องมือสอยที่สำคัญในงานประเพณีต่าง ๆ เช่น วันสงกรานต์ รดน้ำคำหัว สรงน้ำพระ เป็นต้น ผู้สืบสานงานหรือสร้างสรรค์ผลงานหัตถกรรมโลหะจะเรียกว่า “สล่าต้องสลุง” (ชมรมสลาล้านนา, 2537 : ระบบออนไลน์) จะเห็นได้ว่า งานศิลปะหัตถกรรมท้องถิ่น ถูกสืบสานต่อมาจากบรรพบุรุษผ่านข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีทั้งงานแบบดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ และ

อีกแบบคือ งานที่ประยุกต์ให้เป็นพาณิชย์ศิลป์มากขึ้น ถูกปรับประยุกต์ให้มีความร่วมสมัย เพื่อจำหน่ายเป็นของใช้ ของที่ระลึก เช่น ภาพคุณลายโลหะเพื่อตกแต่งบ้าน พวงกุญแจคุณลายโลหะ หรือนำแผ่นภาพคุณลายโลหะไปตกแต่งหีบใส่ของ กล่องใส่เครื่องประดับ รวมไปถึงภาพคุณลายขนาดใหญ่เพื่อใช้ตกแต่งสถานที่ หรืออาคาร เป็นต้น

การที่จะอนุรักษ์หัตถกรรมพื้นบ้านการคุณลายโลหะนี้ได้นั้น ผู้วิจัยจึงได้เริ่มงานวิจัย เรื่อง “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมสาขา โลหะของจังหวัดเชียงใหม่” เพื่อเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ลูกหลานได้สืบทอด และยังได้ สอดแทรกกระบวนการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ ด้วยความรู้ด้านการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ และความรู้เกี่ยวกับการจัดการ การตลาด การเงิน การบัญชี และการผลิต เป็นต้น อีกทั้งยังได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำเนินธุรกิจที่มี หัวใจสำคัญสามประการคือ ความพอเพียง ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน เพื่อให้ผู้ประกอบการ สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเข้มแข็ง สร้างศักยภาพในการดำเนินธุรกิจอย่างสมดุลและยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่เป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 2.1 บริบทและศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมโลหะในจังหวัดเชียงใหม่
- 2.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรม โลหะในจังหวัดเชียงใหม่
- 2.3 เพื่อสืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมโลหะในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่น ระดับชุมชน ระดับประเทศสู่สากล

3. ขอบเขตของโครงการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาขั้นตอนการทำงานหัตถกรรมโลหะเพื่อสืบทอดภูมิปัญญา และ เพื่อศึกษาศักยภาพของกลุ่มธุรกิจชุมชนงานโลหะในอำเภอหางดง อำเภอเมือง อำเภอสันกำแพง และ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

4. ขั้นตอนและวิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านงานหัตถกรรมสาขาโลหะของจังหวัดเชียงใหม่” มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

4.1 ประชากรศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการงานหัตถกรรมโลหะ ในอำเภอเมือง อำเภอหางดง อำเภอสันกำแพง และอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage random sampling) โดยมีขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) จากกลุ่มผู้ประกอบการที่คาดว่าจะมีผู้เข้าร่วม โครงการประมาณ 16 กลุ่ม ซึ่งคัดเลือกจาก

- 1) รายชื่อกลุ่มผู้ประกอบการที่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ในงานผลิตภัณฑ์โลหะ ในอำเภอเมือง อำเภอหางดง อำเภอสันกำแพง และอำเภอสันทราย
- 2) กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายผู้ประกอบการ ในอำเภอเมือง อำเภอหางดง อำเภอสันกำแพง และอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
- 3) ผู้ประกอบการที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในอำเภอเมือง อำเภอหางดง อำเภอสันกำแพง และอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 2 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง ตามวัตถุประสงค์ (Purposive sampling) โดยแยกกลุ่มงานหัตถกรรมโลหะที่ต้องการเข้าร่วมโครงการ แยกตามประเภทการจัดตั้ง ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ธุรกิจชุมชน ผู้ประกอบการ กลุ่มแม่บ้าน ร้านค้า ฯลฯ

4.2 ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการสืบค้นข้อมูลกลุ่มงานหัตถกรรมโลหะด้วยการจดบันทึก การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์เจาะลึก ถ่ายภาพ และถ่ายวิดีโอ โดยอาศัยการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory research) เพื่อจัดเก็บข้อมูล

ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านงานหัตถกรรมโลหะของจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษารูปแบบ ขั้นตอนการทำงาน ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาสาขาโลหะ เป็นชุดข้อมูลจากการรวบรวมและศึกษาขององค์กรต่าง ๆ ภาครัฐบาล ชุมชน และเอกชน โดยการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน นอกนั้นสามารถนำไปพัฒนาให้เกิดรูปแบบงานหัตถกรรมแนวใหม่ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในสื่อต่าง ๆ ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่จากวิจัยแบบมีส่วนร่วม ต้องอาศัยความร่วมมือจากส่วนราชการ องค์กรที่เกี่ยวข้องที่ถือเป็นผู้ร่วมการวิจัยในท้องถิ่นด้วย ได้แก่

- 1) กรมการพัฒนาชุมชน เป็นผู้มีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับความเข้มแข็งของชุมชน ส่งเสริมศักยภาพของประชาชน ผู้นำชุมชน องค์กร เครือข่ายชุมชน เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหา ด้านต่าง ๆ ของประชาชน โดยเฉพาะด้านการประกอบอาชีพ

2) ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นองค์กรหลักในการนำภูมิปัญญา นวัตกรรม องค์ความรู้ เพื่อการพัฒนา ธุรกิจอุตสาหกรรมไทยให้มั่นคง และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

3) ศูนย์ประสานงาน OTOP ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ นับว่าเป็นศูนย์ประสานงาน ด้านต่าง ๆ ในโครงการผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP) จังหวัดเชียงใหม่

4) สถานที่ราชการ เอกชนที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล ตัวอย่างเช่น พิพิธภัณฑ์ชาวเขา หอศิลปวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ฯลฯ

4.3 ชนิดของเครื่องมือในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต (Interview schedule) ได้แก่ เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูลเป็นลักษณะคำถาม กำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้าให้เลือกตอบ (Closed ended question) และ คำตอบแบบเติมคำ (Open ended question) ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ สังเกต และจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ แบ่งเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์เป็น 3 ตอน ดังนี้

- 1) ข้อมูลลักษณะพื้นฐาน และประวัติความเป็นมาของผู้ประกอบการ ข้อมูลในด้านสังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านงานเครื่องโลหะ
- 2) ข้อมูลรูปแบบของผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนการทำงาน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญางานหัตถกรรมเครื่องโลหะในท้องถิ่น
- 3) ข้อมูลด้านความต้องการ ปัญหาอุปสรรคของกลุ่มตัวอย่างที่จำเป็น จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน
- 4) วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์แบบอื่น ได้แก่ การประชุม วางแผนงานวิจัยร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นเพื่อดำเนินแผนกิจกรรม การจัดเวทีชาวบ้าน เพื่อระดมความคิดเห็น และหาข้อสรุปเพิ่มเติมในความสมบูรณ์ของเนื้อหา ด้านประวัติความเป็นมา ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อติดตามผล จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม และการเผยแพร่องค์ความรู้แก่ ประชาชนผู้สนใจ จัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อวิเคราะห์ ประเมินผล และสรุปผลการวิจัย

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

จากการทำวิจัยในครั้งนี้สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ดังต่อไปนี้

5.1 การวิจัยครั้งนี้เนื่องจากเป็นงานเพื่อให้เห็นภาพรวมของหัตถกรรมพื้นบ้านงานโลหะ ในชุมชนต่าง ๆ และเห็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีพื้นบ้านว่าเป็นอย่างไร มีการถ่ายทอด ภูมิปัญญามานานแค่ไหน ซึ่งเป็นการรวบรวมองค์ความรู้เพื่อถ่ายทอดสู่สาธารณะชน

5.2 เป็นการบริการความรู้แก่ประชาชนเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา เปิดอบรมให้ประชาชนที่สนใจ จัดนิทรรศการและจัดทำคู่มือวารสารประสานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจ เพื่อให้ความรู้ และนำรวบรวมในเอกสาร ฐานข้อมูล เพื่อถ่ายทอดให้แก่ประชาชนทุกระดับได้

5.3 บริการความรู้แก่ภาคธุรกิจ ผู้ประกอบการสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษา การผลิตโลหะด้านต่าง ๆ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการชุมชน โดยการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำไปต่อยอดภูมิปัญญาในด้านการพัฒนาการออกแบบ ให้เป็นสินค้าในรูปแบบใหม่สได้ล้ำหน้า

5.4 นำไปผลิตเชิงพาณิชย์ และสร้างนวัตกรรมใหม่สาขาโลหะ ได้จากการศึกษา อบรม เพื่อพัฒนางานหัตถกรรมเครื่องโลหะให้ทุนค่าใช้จ่าย ทุนเวลา ประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ ถ้าเป็น สินค้าก็สามารถผลิตสินค้าได้จำนวนมากยิ่งขึ้น

5.5 จากการให้ความรู้ด้านการออกแบบ การผลิต การจัดการและการตลาด ผู้ประกอบการ สาขาเครื่องโลหะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตได้เป็นอย่างดี

5.6 การทำวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย ในด้านการเพิ่มศักยภาพ การจัดการในธุรกิจชุมชนให้สามารถพัฒนาธุรกิจอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาสินค้าสู่โครงการ ผลิตภัณฑ์ชุมชน และท้องถิ่น สามารถบริหารทรัพยากรต้นทุนทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนทำธุรกิจของตนสู่สากลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

5.7 พัฒนาผู้ประกอบการหัตถกรรมโลหะ โดยการนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไป บริหารจัดการ นำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชุมชนอื่น จังหวัดอื่นได้

5.8 ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมโลหะ ทั้งจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียง สามารถ ประยุกต์ใช้ผลการวิจัยกับกลุ่มของตนเองได้

5.9 สามารถนำหลักการบริหารจัดการในด้านการตลาด การจัดการ การเงิน ต้นทุนการผลิต ที่ใช้กับผู้ประกอบการโลหะไปใช้ในแหล่งชุมชนอื่น ๆ ได้

5.10 สามารถนำวิจัยไปต่อยอดในท้องถิ่น และชุมชนอื่น ๆ ได้

6. ระยะเวลาในการทำวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้มีระยะเวลาการทำวิจัยเป็นเวลา 1 ปี โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2553

7. นิยามศัพท์

การประยุกต์ (Applied) หมายถึง การผสมผสาน หรือการปรับใช้ความรู้ด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมของกลุ่มงานหัตถกรรมโลหะ ในอำเภอเมือง อำเภอหางดง อำเภอสันกำแพง และอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เข้าด้วยกัน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความหมายตามที่สารานุกรมวิกิพีเดีย (2553 : ระบบออนไลน์) กล่าวไว้ คือ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ทั้งแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติ ของประชาชนในทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียง และมีความพร้อม ที่จะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ต้องอาศัยความรู้รอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน ทั้งนี้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล และยั่งยืน เพื่อให้สามารถอยู่ได้แม้ในโลกโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันสูง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) หมายถึง การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ในเบื้องต้นมีหลักการดังนี้ (อภิชัย พันธุเสน, 2545 : 7)

1. ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นั่นคือ ใช้เทคโนโลยีที่มีราคาไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ
2. มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ
3. ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้นเป็นหลัก
4. เน้นความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนเอาใจเอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ
5. เน้นการกระจายความเล็งจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย และ/หรือ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลผลิตได้ด้วย
6. เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ (Down side risk management) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไม่ก่อหนี้จนเกินขีดความสามารถในการจัดการ
7. เน้นการตอบสนองตลาดภายในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดภายในประเทศและ ตลาดต่างประเทศเป็นหลักตามลำดับ

ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้อุตสาหกรรมสามารถพัฒนาได้อย่างมั่นคงในระยะยาว ซึ่งจะศึกษาได้จากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สามารถผ่านวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจมาได้ เพื่อพัฒนา เป็นตัวชี้วัดและกำหนดเป็นเกณฑ์ที่จะให้การสนับสนุนแทนเน้นปัจจัยด้านการเงินแต่เพียง อย่างเดียว ซึ่งเป็นจุดเน้นสำคัญของการสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐมาโดยตลอด และคงจะเป็นแนวทางสำคัญต่อไปในอนาคต ถ้าหาก

ไม่มีการศึกษาในประเด็นทั้ง 7 ข้อที่กล่าวมาข้างต้นนี้อย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อจะช่วยให้อุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นส่วนประกอบสำคัญของการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจพอเพียงสืบต่อไป

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Knowledge) หมายถึง ความรอบรู้ของชาวบ้านที่เรียนรู้และมีประสบการณ์สืบทอดกันมาทั้งทางตรง คือ ประสบการณ์ด้วยตนเอง หรือทางอ้อม ซึ่งเรียนรู้จากผู้ใหญ่ หรือความรู้สะสม สืบทอดกันมา (วิช ปลูกโททก, 2531 : 40)

งานหัตถกรรม (Handicraft) หมายถึง งานช่าง งานประดิษฐ์ หรืองานฝีมือของชาวบ้านที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษมาตั้งแต่โบราณ ถูกนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน และเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตผ่านเครื่องใช้ไม้อ้อยของคนในสมัยก่อน และเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหัตถกรรมเครื่องโลหะ

งานโลหะ (Metal Work) หมายถึง งานหัตถกรรมท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการทำผลิตภัณฑ์เครื่องโลหะ เช่น พาน ขัน มีด พร้า งานคุณโลหะ ของประดับ ของตกแต่งบ้าน และของที่ระลึกจากงานโลหะ เป็นต้น ที่ผลิตในอำเภอเมือง อำเภอหางดง อำเภอสันกำแพง และอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

